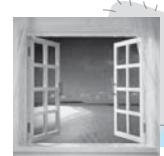

درس پنجم

پنجره‌ای رو به روشنایی

از این درس در ۷ سال گذشته، ۲۰ سؤال در کنکور سراسری آمده است. این درس به بررسی دو دیدگاه پیامبران الهی و منکران معاد در برخورد با مرگ و پیامدهای آن می‌پردازد. در این درس آیات درس و به خصوص آیات ۱۰۳ تا ۱۰۵ سوره کهف (زیان‌کارترین اعمال) و آیات ۷ و ۸ سوره‌ی یونس (آن‌الذین لا يرجون...) مورد توجه طراحان کنکور قرار گرفته است. پس از آن متن درس بخش دیدگاه پیامبران الهی و سپس اندیشه و تحقیق و در انتها متن کتاب درسی در مورد دیدگاه منکران معاد مورد اقبال طراحان کنکور است.

۲۸

رحمت الهی را به خانه می‌آورد.

تولد

۱. فرد احساس استقلال می‌کند.
۲. توانایی‌های جدید در خود بافت و جدی بودن زندگی را المم می‌کند.
۳. در می‌یابد که زندگی آینده‌اش به تضمیمهای امروز او وابسته است.

میان سالی پختگی را می‌گذراند.

ضعف آشکار می‌شود.

پیری پدیده حتمی فرا روی ما

کلمه «رحمت‌الله» بسیار در متون دینی اهمیت دارد و در جایگاه‌های مختلفی بکار رفته که باید به آن دقت شود مثلاً:

۱. تولد فرزند رحمت‌الله را خانه می‌آورد.
۲. نرم شدن پیامبر با مردم به برکت رحمت‌الله
۳. احساسات لطیف زن سایه رحمت‌الله
۴. توبه دروازه‌ی رحمت‌الله است.

۲۹

ما آسمان‌ها
زمین و آنچه
را میان آن دو
است. جز به حق
و سلامتی معنی
و سلامتی کشیده
و امساره کشیده
نیافریده و کشیده
که کسر وزیدند.
از آن جه تلذی داده
شهریو گردانند
افق - ۲

دیدگاه کلی در مواجهه با مرگ

۱ دیدگاه اول (مادی گرایان = غافلان): مرگ پایان زندگی است، رهیسپار نیستی شده و دفتر عمرش بسته می‌شود.

﴿لَمَّا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِيقَ﴾
جهان هدفدار معلول

﴿وَأَجَلٌ مُّسَمٌ﴾ علت

جهل بی‌هدف ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُفْرِضُونَ﴾

دو دیدگاه درباره‌ی جهان بیان شده است: هدفدار بودن (دیدگاه پیامبران) - بنی‌هدف بودن (دیدگاه مادیون و کافران). بنی‌هدف دیدن جهان از مصادیق کفر است - بنی‌توجهی کافران در برابر هشدارهای الله.

(انسانی - ۹۲)

۱. پیام کدام آیه، حاکی از «بی‌توجهی کافران در برابر هشدارهای الله» است؟
 - (۱) قل هل نَنْهِيْكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ اعْمَالًا الَّذِينَ ضلَّلَ سَعِيْهِمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 - (۲) اولئک الذين کفروا بآيات ربهم ولقائه فحيطت اعمالهم فلا تقييم لهم يوم القيمة وزناً
 - (۳) ما خلقنا السماوات والارض و ما بينهما الا بالحق واجل مسمى والذين کفروا عما انذروا معرضون
 - (۴) انَّ الَّذِينَ لا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأْنَأُوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ آيَاتِنَا غَافِلُونَ

۳۰

دیدگاه البیون (پیامبران اله)

سکو در زمین
یگردید و نگردید
که چگونه خوا
آفرینش را آغاز
کرد پس خوا
آفرینش آخر را
پنداشت.

عنکبوت - ۳۰

﴿ قل سیروا فی الارض فانظروا کیف بـذا الخلق

ثم الله ینشیء النشأة الآخرة ﴾

﴿ توجه به معاد و تفکر در آن

﴿ عدم انحصار آفرینش خدا به این دنیا

خداؤند به پیامبر (ص) من فرماید که به مشرکین بگوید «از طریق سیر (سیروا) در زمین و توجه (فانظروا) به کیفیت آغاز خلقت (بـذا، الخلق) لازمه و مقدمه پذیرش معاد است. النشأة الآخرة»

آیه «کیفَّ بـذا، الخلق» به آفرینش نخستین از دلایل امکان معاد (درس ۶) اشاره دارد.
آیه «عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» به قدرت نامحدود خدا، از دلایل امکان معاد (درس ۶) اشاره دارد.

۳۱

دیدگاه البیون (پیامبران اله)

و خدا آسمانها
و زمین را به حقی
آفرید تا هر کس
پسادش بله بدان
جهه کرده است
و به ان ها ظلم
نمی شود

جایه - ۲۲

﴿ وَ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ بِالْحَقِيقَةِ ﴾

﴿ وَ لَتَجْزِيَ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَ هُنَّ لَا يُظْلَمُونَ ﴾

﴿ مَعْلُولٌ

﴿ نظام پادشاه و جزا از نتایج بر حق بودن جهان خلقت است.

۲. هرگاه سؤال شود: «یکی از نتایج بر حق بودن جهان خلقت که به انسان مربوط می‌شود، چیست؟» پیام کدام آیه پاسخ این سؤال است؟

(هنر - ۹۲)

۱) این فی خلق السماوات والارض و اختلاف اللیل والتہار لآیات الاولی الالباب

۲) خلق الله السماوات والارض بالحق و لتجزی کل نفس بما کسبت و هم لا یظلمون

۳) و ما خلقنا السماوات والارض و ما بينهما الا بالحق و اجل مسمی و الذين کفروا عما انذرنا معرضون

۴) الذين یذکرون الله قیاماً و قعوداً على جنوبهم و یتفکرون في خلق السماوات والارض رثنا ما خلقت هذا باطلأ ...

۳۲

دیدگاه مادیون (نه ایمان نه عمل)

همان کسانی
که به ملاقات ما
امید ندارند و به
زندگی دنیا راضی
و ششتندند و بر
آن تکیه کردند
و آن کسانی که
از شناسهای ما
غافلندند. اینها
چالگاهشان اشی
است به خاطر
آن چه که کسب
نمی کرندند.

بیوں - ۷۰

﴿ انَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقاءَنَا

﴿ وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا

﴿ امَانَ دُنْيَا

﴿ وَ اطْمَانُوا بِهَا ... غَافِلُونَ ﴾

﴿ اولئکَ مَا وَاهِمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴾

﴿ مَعْلُولٌ

﴿ فَمَنْهَارٌ

﴿ تلاش مستمر در جهت اهداف دنیوی سرانجامش دوزخ است.

امید به دیدار خدا نداشتن، یعنی عدم اعتقاد به معاد (فقدان ایمان)

به حیات دنیا راضی شدن یعنی فقط اعمال دنیوی انجام دادن (فقدان عمل صالح)

چنین کسانی غافلند و جایگاهشان آتش

۳۱

۳. با توجه به آیه «انَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقاءَنَا وَ رَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا» کدام مورد از پیامدهای چنین نگرشی نیست؟ (خارج از کشور - ۱۱، با تغییر)

۱) شادابی و نشاط زندگی را از دست می دهد و از دیگران کناره می گیرد.

۲) زندگی چند روزه دنیا برایش بی ارزش می شود در نتیجه به یأس و نامیدی دچار می شود.

۳) خود را به هر کاری سرگرم می سازند تا آینده تلخی را که در انتظار دارند فراموش کنند.

۴) مرگ را پایان بخش دفتر زندگی می دانند و آن را غروبی می دانند که طلوعی دیگر در پیش دارد.

۳۳ دیدگاه مادیون (عمل نه ایمان)

﴿ قُلْ هُلْ نَبَيَّكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا
الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيهِمْ ...
يَحْسِبُونَ ... يَحْسِنُونَ ﴾

﴿ بِيٰضِيَّى اَزْمِيَّى وَ اَرْشِ اَعْمَالِ در رَسْتَخِيَّ مَعْلُوْلِ كَفَرْ بِهِ آيَاتِ خَدَا وَ رُوزِ قِيَامَتِ اَسْتَ (دَلْبِسْتَيِّ بِهِ دَنْيَا) ﴾

در پیام‌های این آیه هر قدر از انتهاهی آیه پیام گرفته شود بعتر است چون عبارات آخر در برگیرنده‌ی مفاهیم قبل هم هستند.

اصلاح «ضَلَّ سَعِيهِمْ» (تباه شدن سعن) در مقابل «سَعِيْمُمْ مشکوراً»

اصلاح احباط عمل یعنی تباہ شدن عمل بدایل فقادن حسن فاعلی

بکو ایسا به شما
خسرو هم که
زبان کارtron مردم
در کارها جه کسانی
هستند؛ کسانی
که لذتشان در
زندگی دنیا کم و
تباه شد در حالی
که گمان می‌کنند
پهلوی عالمدار را
دارند اما کسانی
هستند که به
اید بوردگارشان
و دیوارها او خفت
و وزندگان و اعمالشان
تباه گردیدیں برای
آنها در روز قیامت
همیزان و وزنی قرار
نمی‌یابند
کلیف - ۱۵۶۰۲

۴. با توجه به آیه‌ی شریفه «قل هل نبیّکم بالاخسرین اعمالاً» زبان کارtron مردم کسانی‌اند که و آیه‌ی شریفه‌ی

..... فرجام زندگی دنیا بدون توجه به آخرت را ترسیم می‌کند.

(خارج از گشور - ۹)

- ۱) «الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيهِمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ... - - - - - «اُولَئِكَ مَأْوَاهُمُ النَّارِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»
- ۲) «وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ أَيَّاتِنَا غَافِلُونَ ... - - - - - «اُولَئِكَ مَأْوَاهُمُ النَّارِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»
- ۳) «الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيهِمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ... - - - - - «فَحُبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَاقُوهُمْ لَهُمْ يَوْمُ الْقِيَامَةِ وَزَنًا»
- ۴) «وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ أَيَّاتِنَا غَافِلُونَ ... - - - - - «فَحُبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَاقُوهُمْ لَهُمْ يَوْمُ الْقِيَامَةِ وَزَنًا»

۳۴
زندگی دنیا به
نهایی چیزی
جز سرگرمی
و ساری نیست
و همچنان سرای
آخرت زندگی
راسخین است اگر
می‌شدستند
منکوب - ۶۴

﴿ وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ وَلَعْبٌ ﴾

﴿ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَمَّا يَحْيِيَ الْحَيَّوَانَ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴾

﴿ مقایسه‌ی میان دنیا و آخرت

﴿ اختصاص زندگی راستین (حیات برتر) به آخرت

﴿ اگر به دنیا مستقل نگاه شود، لهو و لعب است و شایسته دلبستگی نیست.

با مقایسه‌ی دنیا و آخرت من خواهیم پن ببریم که دنیا مزروعه آخرت است و باید با تلاش در راه خدا و خدمت به انسان‌ها در دنیا، با
اندوخته‌ی کامل تری خدا را ملاقات کنیم.
و باید بدانیم در صورت غیراصیل دانستن دنیا، در دوراهی‌های ذلت و شهادت، شهادت را انتخاب می‌کنیم.

۳۵ دیدگاه البویون (هم ایمان هم عمل)

﴿ وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ ﴾ ← علت

﴿ أُولَئِكَ كَانُوا سَعِيْهِمْ مَشْكُورًا ﴾ ← معلول

﴿ لازمه‌ی زندگی پر شمر، آخرت خواهی، تلاش و سعی و ایمان است.

و هر کس خواهان
آخرت باشد و با
نهایت سعیش
برای آن بکوشد
در حالی که مؤمن
است پس انان
سعیشان مقبول
است.
اسراء - ۱۹

اگر کسی بخواهد و تلاش کند از آن تلاش‌ها و مؤمن هم باشد ← اینها کسانی هستند که زندگی ثمر بده خواهند داشت.

پیامدهای نگرش اول (مادیون) ۳۶

- ۱ قرار گرفتن زندگی در بن بست و بسته شدن در چههای امید به روی انسان (همترین پیامد)
- ۲ بی ارزش شدن زندگی برای انسان به یأس و نامیدی دچار شده و شادابی و نشاط خود را از دست می دهد.
- ۳ گوششگیری و کناره گیری از مردم و دچار شدن به انواع بیماری های روحی

نگرانی های انسان از مرگ
غلبه یأس و نامیدی
 میل به جاودانگی
در انسان غیرمعتقد به معاد

چون انسان میل به جاودانگی (همیشه بودن) را دارد و از طرفی در عقیده مادی با مرگ همه چیز به پایان می رسد و این در حالی است که زمان مرگ مشخص نیست و هر لحظه ممکن است فرا بررسد لذا انسان از نظر روحی کاملاً آشفته و بیمار می شود.
«میل به جاودانگی» همیشه علت است.

۵. بین «میل به جاودانگی» و «بی ارزش شدن زندگی چند روزه دنیا» و «کفر به آیات پروردگار و لقای او» رابطه علیت برقرار است
(تجربی - ۹۰)
که عنوان هر یک به ترتیب و و می باشد.
۴) معلول - معلول - علت ۳) علت - علت - معلول ۲) معلول - معلول - علت

۳۷

- ۲ دیدگاه دوم (الهیون): مرگ آغاز حیات برتر است و تولدی است و انسان را به ... هستی بالاتری (آخرت) منتقل می کند.

بیامبر: برای بقا شدن خلق شده اید نه برای فنا و نابودی و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می شوید.

امام علی (ع): ادمی در همان حال از مرگ می گریزد، آن را ملاقات می کند، زندگی میدان را از دادن جان و فرار از مرگ در عین نزدیک شدن به آن است.

آنان که فراوان به یاد مرگ اند
با هوش ترین مؤمنان از نظر بیامبر و بهتر خود را برای آن آماده می کنند.
کسانی که به لقای خدا اعتقاد ندارند
زبان کارترین مردم از نظر قرآن و به آیاتش کفر می ورزند.

پیامدهای نگرش دوم (بیامبران الهی)

۱ بیرون آمدن زندگی از بن بست و باز شدن پنجه های امید به روی انسان (ولین پیامد)

۲ ایجاد شور و نشاط و انگیزه فعالیت در زندگی

۳ نهراسیدن از مرگ و آمادگی برای فدایکاری و شهادت در راه خدا

سخن امام حسین (ع) ...
حضرت قاسم و مرگ ...

بیت: «مردم از فتنه گریزند ...

﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا﴾

﴿لَا خُوفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

شجاعت و ایجاد شور و نشاط در زندگی:

حدیث:

امام حسین (ع): ﴿إِنِّي لَا أَرِي الموتِ الْأَسْعَادَةَ وَالْحَيَاةَ مَعَ الظَّالِمِينَ إِلَّا بِرَمَّاً﴾

نهراسیدن از مرگ و آمادگی برای فدایکاری

هر کس به خداوند
و روز اخیر ایمان
بیلود و کارش اسنه
لجمان هدف پس نه
ترسی بر از مسلط
ونه لذوگیکش
می شود
[مائدۀ - ۶۹]

من مرگ را جز
سعادت و زندگی را
ظلمان را جز نیز را
و حواری می بیشم
حدیث

آیه «من آخون بالله ... و آیه «فَنِ اراد الْآخِرَة ...» با حدیث امام حسین (ع) و روایت شهادت حضرت حضرت قاسم (ع) با هم ارتباط دارند و بیانگر پیامدهای تغیرش دوم (الهیون) است.

۶. «الهیون» که مرگ را پایان زندگی نمی‌دانند و آن را تولدی برای انتقال از مرحله‌ای به مرحله‌ای دیگر می‌دانند، از خداوند، عمر طولانی طلب می‌کنند تا: (زبان - ۹۱)

(۱) با تلاش بیشتر در راه خدا و خدمت به انسان، اندوخته‌ی کامل تری به دست آورند.

(۲) کفه‌ی متعادل دنیا و آخرت را در هم سنگ جلوه دادن آن دو به منصه‌ی ظهور برسانند.

(۳) به دنیاپرستان بفهمانند که اعتقاد به عالم پس از مرگ، منافات با دل سپردن به دنیا ندارد.

(۴) راه نیکبختی را برای آیندگان، هموار کنند و اثبات کنند که عبادت به جز خدمت خلق نیست.

۷. با توجه به آیات و روایات، باهوش‌ترین مؤمنان و زیان‌کارترین مردم در کارها به ترتیب چه کسانی هستند؟ (انسانی - ۹۱)

(۱) متفکران در نظام آفرینش‌اند - آن‌الذین لا يرجون لقاءنا و رضوا بالحياة الدنيا و اطمأنوا بها

(۲) آنان که فراوان به یاد مرگ‌اند - آن‌الذین لا يرجون لقاءنا و رضوا بالحياة الدنيا و اطمأنوا بها

(۳) آنان که فراوان به یاد مرگ‌اند - الذين ضلّ سعيهم في الحياة الدنيا و هم يحسبون انهم يحسنون صنعاً

(۴) امکان - الذين ضلّ سعيهم في الحياة الدنيا و هم يحسبون انهم يحسنون صنعاً

۸. «ناگوار نبودن مرگ» در دیدگاه الهیون بدان جهت است که: (تجربی - ۹۱)

(۱) مرگ را وسیله‌ای برای نجات از زندگی و هم زیستی با ظالمان می‌دانند.

(۲) ناگواری مرگ، معلوم بر دوش داشتن بار سنگین گناهان است و الهیون مصون از آن‌اند.

(۳) خداپرستان حقیقی گرچه در دنیا زندگی می‌کنند و زیبا هم زندگی می‌کنند، به آن دل نمی‌سپرند.

(۴) ناگواری مرگ، عامل نومیدی از خدا و پوچاندیشی نسبت به آفرینش می‌شود که با توحید سازگار نیست.

۳۸

﴿فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولاً مِنْهُمْ أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرَهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾

﴿وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ ...﴾

ما هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مُثْلُكٌ ... تَأْكُلُونَ ... تَشْرِبُونَ ﴿﴾ ← (انکار نبوت)

زيانکاری را در پیروی از پیامبران می‌دانند.

علت معلوم

﴿لَا يَعْدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مَتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعَظَاماً أَنَّكُمْ مُخْرَجُونَ﴾

انکار ماد جسمانی

﴿هَيَّاهَاتٌ هَيَّاهَاتٌ لِمَا تُوعِدُونَ﴾

إن هَى إِلَّا حَيَاةً الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمُبْعَثِينَ

انکار معاد جسمانی

منحصر احياء دنيوي

وَدَمْبَلَانَ بِسْمِي
از خوش‌بینی‌دانیدم
که خداوند را
پرسیدم براي شما
هیچ معمودی غیر از
لویست. رسی ایقاوا
پیشنهاد کردند
و شراف قومش که
گفتند این [مرد]
جز بیشتری همانند
شما نیست از این
جهه می خوردند
می خورد و از آنجه
می نوشید. می نوشید
و اگر از بشری مثل
خودشان املاحت
کنید قطعاً در این
صورتیان کاربرد
ایا به سما و عده
می هدید هنگامی
که مردیست و خاک
و استخوان شدید
شما بیرون اوردند
می شوید؟
چه دور است. دور
است از آنجه و عده
داده‌می شوید؟
جز این زندگی
دنبای ما چیزی
نیست. می میریم
و زندگی می کیم
و ما برای گیخته
خواهیم شد.

مدونون - ۳۷۶-۳۷

این آیه اندیشه و تحقیق درس پنجم است که اشراف و رفاهزدگان به قوم کافر خود می‌گویند. پیروی از پیامبری که مثل شماست موجب زیانگاری و خسaran است (انکار نبوت) و اگر به شما وعده حیات مجدد داده صحیح نیست (انکار معاد) و چون اطاعت از خدا از طریق اطاعت از پیامبران است لذا انکار پیامبران (نبوت) در واقع انکار توحید و خدا هم هست. پس در این آیه اصول دین، توحید، نبوت و معاد انکار شده.

(ریاضی - ۹۱)

.....۹. آیه شریفه‌ی «ان هی الا حیاتنا الدنیا نموت و نحیا و ما نحن بمعویین» بیانگر:

۱) اعتقاد کسانی است که نمی‌توانند خود را از اندیشه‌ی مرگ و نابودی پس از آن نجات دهند.

۲) اعتقاد کسانی است که راه غفلت از مرگ را پیش گرفته‌اند و امیدی به حیات مجدد ندارند.

۳) عدم اعتقاد کفار به آخرت و منحصر کردن زندگی به همین زندگی دنیاگی است.

۴) انکار ملاقات پروردگار و رضایت دادن و قناعت کردن به زندگی دنیاگی است.

دو دیدگاه در برخورد با مرگ:

- ۴ کودک و حمت الهی را به خانه می‌آورد. در دوره‌ی نوجوانی و جوانی فرد احساس استقلال می‌کند و جذبی بودن زندگی را لمس می‌کند.
- ۴ انسان معمولاً در برخورد با مرگ دو دیدگاه دارد:
 ۱. دیدگاه منکران معاد
 ۲. دیدگاه پیامبران الهی
- ۴ دیدگاه منکران معاد: مرگ پایان زندگی است و هر انسانی پس از مدتی زندگی در دنیا دفتر عمرش بسته می‌شود و حیات او پایان می‌یابد و رهسپار نیستی می‌شود.
- ۴ پیامدهای دیدگاه اول (منکران معاد): از پیامدهای مهم برای انسانی که «گرایش به جاودانگی» دارد این است:
 - الف. که همین زندگی چند روزه دنیا نیز برایش ارزش می‌شود.
(تجربی - ۹۰ و هنر - ۸۸)
 - در نتیجه به یأس و نامیدی دچار شده شادابی و نشاط زندگی را از دست می‌دهد از دیگران کناره می‌گیرد و به انواع بیماری‌های روحی دچار می‌شود گاهی نیز برای تسکین خود و فرار از ناراحتی، در راههایی قدم می‌گذارد که روز به روز بر سرگردانی و یأس او می‌افزاید.
 - ب. گروهی نیز می‌کوشند راه غفلت از مرگ را پیش بگیرند خود را به هر کاری سرگرم می‌سازند تا آینده‌ی تلخی را که در انتظار دارند فراموش کنند.
- ۴ دیدگاه پیامبران الهی: مرگ را پایان‌بخش دفتر زندگی نمی‌پندارند بلکه آن را غروبی می‌دانند که طلوعی درخشان‌تو در پیش دارد یا پلی به حساب می‌آورند که آدمی را از یک هستی (دنیا) به هستی بالاتری (آخرت) منتقل می‌کند.
(زبان - ۹۱)
- ۴ رسول خدا (ص) فرمود: برای نابودی و فنا خلق نشده‌اید، بلکه برای بقا آفریده شده‌اید و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می‌شوید.
- ۴ از رسول خدا (ص) پرسیدند «با هوش ترین مؤمنان» چه کسانی هستند؟ فرمودند: «آن که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند.»
(انسانی - ۹۱)
- ۴ امیرمؤمنان (ع): «ای مردم، آدمی در همان حال که از مرگ می‌گریزد، آن را ملاقات می‌کند، دوران زندگی میدان از دست دادن جان است و فرار از مرگ عین نزدیک شدن به آن می‌باشد.»
- ۴ پیامدهای دیدگاه دوم (پیامبران الهی): اولین پیامد این نگرش بیرون آمدن زندگی از بن‌بست و باز شدن پنجه امید و روشنایی به روی انسان و ایجاد شور و نشاط و انگیزه‌ی فعالیت و کار در زندگی است این چیز انسانی دارای ارزی فوق العاده و همت خستگی‌ناپذیر است و او با تلاش و توان بسیار در خدمت به خلق خدا می‌کوشد می‌داند که هر چه بیشتر به دیگران خدمت کند، آخرت او زیباتر خواهد بود. مثال تلاش حضرت علی (ع) در نخلستان‌ها.
- ۴ دومین پیامد دیدگاه پیامبران الهی نهرا رسیدن از مرگ و آمادگی برای فداکاری در راه خداست خدا پرستان حقیقی گرچه در دنیا زندگی می‌کنند و زیبا هم زندگی می‌کنند اما به آن دل نمی‌سپرند از این مرگ را ناگوار نمی‌دانند.
(تجربی - ۹۱)
- ۴ نتیجه: به این معنا نیست که آنان آرزوی مرگ می‌کنند بلکه از خداوند عمر طولانی می‌خواهند تا بتوانند در این جهان با تلاش در راه خدا و خدمت به انسان‌ها با اندوه‌ختهای کامل تر خدا را ملاقات کنند و به درجات برتر بهشت نائل شوند و هم‌چنین سبب می‌شود که دفاع از حق مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان‌تر و شجاعت به مرحله‌ی عالی آن برسد و آن گاه که حیات جز ننگ و ذلت نباشد و فداکاری ضروری شود انسان‌ها به استقبال شهادت روند.
- ۴ امام حسین (ع) آن گاه که در دو راهی ذلت و شهادت قرار گرفتند: شهادت را برگزیدند و فرمودند: آنی لاری الموت الأسعادة والحياة مع الظالمین
الآبرما: من مرگ را جز سعادت و زندگی با ظالمان را جز ننگ و خواری نمی‌بینم.
(هنر - ۹۰)
- ۴ حضرت قاسم (ع) فرزند امام حسن (ع) در شب عاشورا نزد امام حسین (ع) شهادت را شیرین‌تر از عسل معرفی نمودند.

آموزنک

[۱] [۲] [۳] [۴] [۵] [۶] [۷] [۸] [۹] [۱۰] [۱۱] [۱۲] [۱۳] [۱۴] [۱۵] [۱۶] [۱۷] [۱۸] [۱۹] [۲۰] [۲۱] [۲۲]

(انسانی - ۹۲)

۱. پیام کدام آیه حاکی از «دارای سرآمد معین و آینده‌ی روشن بودن جهان» است؟

- (۱) «إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَأَطْمَأْنُوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اءِيمَاتِنَا غَافِلُونَ».«
- (۲) «مَالَخَلَقَنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجْلٌ مُسْمَىٰ وَ...»
- (۳) «أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلَقَاءَهُ فَحُبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَاقُتِهِمْ يَوْمُ الْقِيَامَةِ وَزَنَّا».«
- (۴) «قُلْ هُلْ تَنْبَثِكُمْ بِالْأَخْسِرِينَ أَعْمَالًا...».

(انسانی - ۹۲)

۲. پیام کدامین آیه بیانگر «زندگی نتیجه بخش و پرثمر» است؟

- (۱) «مِنْ ارَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأَوْلَئِكَ كَانُوا سَعْيَهُمْ مُشْكُورًا»
- (۲) «مِنْ عَامِنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خُوفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»
- (۳) «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ لَعْبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهُيَ الْحَيَاةُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ»
- (۴) «وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ».

۳. هرگاه سوال شود: «چه کسانی در این جهان دچار حزن و ترس از عاقبت زندگی خود نمی‌شوند؟» پیام کدامین گزینه پاسخ این سوال است؟ (هنر - ۹۲)

- (۱) «مِنْ عَامِنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خُوفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»
- (۲) «وَمِنْ ارَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأَوْلَئِكَ كَانُوا سَعْيَهُمْ مُشْكُورًا»
- (۳) «... وَتَجزِي كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يَظْلَمُونَ»
- (۴) «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ لَعْبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهُيَ الْحَيَاةُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ»

(هنر - ۹۲)

۴. «چه تفاوت‌های مهمی میان دنیا و آخرت وجود دارد؟» پیام کدامین آیه پاسخ این سوال است؟

- (۱) «مِنْ ارَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأَوْلَئِكَ كَانُوا سَعْيَهُمْ مُشْكُورًا»
- (۲) «مِنْ عَامِنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خُوفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»
- (۳) «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ لَعْبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهُيَ الْحَيَاةُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ»
- (۴) «خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ لِتَجْزِي كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يَظْلَمُونَ»

(ریاضی - ۸۸)

۵. براساس آیات قرآن کریم، کسانی که به خداوند و آخرت ایمان دارند و عمل صالح انجام می‌دهند، چه سرواجامی در انتظار آنهاست؟

- (۱) «فَلَا خُوفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»
- (۲) «لَتَجْزِي كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يَظْلَمُونَ»
- (۳) «... عَمَّا انْدَرُوا مَعْرِضُونَ»
- (۴) «أُولَئِكَ مَأْوَاهُمُ النَّارِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»

۶. «بعید شمردن وعده‌های داده شده از سوی بیامبرشان، بنابر معاد جسمانی و زنده شدن انسان‌ها پس از مرگ» از کدام آیه شریفه دریافت می‌گردد؟

- (۱) «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ لَعْبٌ»
- (۲) «أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلَقَائِهِ»
- (۳) «هَيَّاهُاتٍ ... هَيَّاهُاتٍ لَمَا تَوعَدُونَ»
- (۴) «إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَأَطْمَأْنُوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اءِيمَاتِنَا غَافِلُونَ...»

۶	۵	۴	۳	۲	۱
۲	۱	۳	۱	۱	۲

درس سوم

معجزه‌های از نوع کتاب

از این درس در کنکورهای سراسری ۷ سال گذشته، ۱۹ تست طرح شده است. این درس به تحدی قرآن کریم و جنبه‌های اعجاز و آمی بودن پیامبر اشاره دارد. در این درس آیات و اندیشه تحقیق مورد تأکید طراحان کنکور سراسری بوده است.

ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد

﴿ بعثت پیامبر

دل رمیده ما را انیس و مونس شد

﴿ ولايت معنوی

نگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت

﴿ امی بودن پیامبر و ارتباط با لا تعلو ...

به غمزه مستله‌آموز صد مدرس شد

﴿ اولین معلم قرآن پیامبر و ارتباط با يعلمهم ...

۲۰

آیه خطاب به مخالفان قرآن است.

﴿ وَإِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّنْ مُّثْلِهِ ... ﴾

﴿ دعوه به مبارزه «تحدى»

﴿ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴾

﴿ قرآن کتاب منطق و استدلال است.

﴿ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَأَتَقْتَلُوُا النَّارَ الَّتِي

﴿ وَقَوْدُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أَعْدَتْ لِلْكَافِرِينَ ﴾

﴿ اگر کسی بی دلیل منکره‌ی بودن قرآن شود عذاب الهی در انتظار اوست.

﴿ اگر معجزه‌ی پیامبر اکرم از نوع کتاب و علم و فرهنگ نبود

﴿ نمی‌توانست شاهدی حاضر بر نبوت ایشان باشد.

۲۱

و اگر شک دارید

در سراسر این جهه

بر پندی خوبیش

نازل کردیم، پس

سورایی ملند آن

پیارید و شاهدین

خود را پیش از

خدای فراخوانید اگر

راست می‌گویید

پس اگر انجام

ننادیده‌و هرگز انجام

نخواهد داد پس

پترسیده از اتش

که همیشہ امیان

و سیگاره‌است و

برای کفران آمده

شده است.

﴿ قرآن - ۲۳ و ۲۴﴾

لن تفعلوا: قرآن سند جاودانگی نبوت پیامبر اکرم (ص)

﴿ آسان‌ترین راه برای غیرالله‌ی نشان دادن اسلام و قرآن، آوردن سوره‌های مشابه یکی از سوره‌های این کتاب الهی بود.

۱. «شکاکان به حقانیت قرآن» برای به کرسی نشاندن ادعای خود، از سوی قرآن، مأمور به چه امری می‌باشد؟ و ناتوانی

همیشگی عقاید آنان را کدام جمله، رقم می‌زند؟

﴿ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّنْ مُّثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ - فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا

﴿ فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أَعْدَتْ لِلْكَافِرِينَ - فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا

﴿ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّنْ مُّثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ - إِفْلَا يَتَبَرَّوْنَ القرآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عَنْدِ غَيْرِ اللهِ لَوْجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا

﴿ فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أَعْدَتْ لِلْكَافِرِينَ - إِفْلَا يَتَبَرَّوْنَ القرآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عَنْدِ غَيْرِ اللهِ لَوْجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا

۲۲

پس آیا در قرآن

ناتوانی کنند؟ و

اگر از زند غیره‌خدا

می‌سوزد همانا در

آن نظرسازی می‌سازد

می‌باشد.

﴿ نساء - ۸۷ و ۸۸﴾

فصاحت و بلاغت قرآن / رسایی تعبیرات / مأموریت سران مکه در اوایل بعثت

۱۲۰

نشانه‌های محتوایی و معنایی:

- الف. انسجام درونی، در عین نزول تدریجی
- «أَفَلَا يَتَبَرَّوْنَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوْجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا»
- ب. تأثیر ناپذیری و تبعیت نکدن از فرهنگ و عقاید زمانه
- ج. جامعیت و همه جانبه بودن همه مسائل حیاتی درباره‌ی هدایت (دنیوی و اخروی)
- د. تازگی و شادابی دائمی کتاب دیروز، امروز و فردا
- ه. ذکر نکات علمی بی سابقه: زوجیت در ممه اشیاء / جاذبه‌ی میان ستارگان

۲. با توجه به آیه‌ی «أَفَلَا يَتَبَرَّوْنَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوْجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا» و «این که قرآن، کتاب دیروز، امروز و فرداهای انسان هاست.» به ترتیب بیانگر کدام جنبه از نشانه‌های محتوایی و معنایی قرآن است؟
- (خارج از شکور - ۶۱)
- (۱) تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت - جامعیت و همه جانبه بودن
- (۲) تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت - تازگی و شادابی دائمی
- (۳) انسجام درونی، در عین نزول تدریجی - جامعیت و همه جانبه بودن

۲۳

امن بودن رسول خدا

و بیش از آن
هیچ نوشتمندی
نمی خوانید و با
دست خود آن را
نمی نوشته که بر
آن صورت که روایت
به شکمی افتدند
 عکسوت - ۴۸

﴿وَ مَا كُنْتَ تَنْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَ لَا تَخْطُطْهُ يَبْيَمِينِكَ إِذَا لَأْرَتَابَ الْمُبْطِلُونَ﴾

به شک نیافتاندن کجروان، معلوم امی بودن پیامبر است.

ارتباط با بیت «نگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت / به غمزه مسئله آموز صد مدرس شد.»

این آیه، فلسفه امن بودن پیامبر را به شک نیافتاندن کجروان می‌داند.

۳. با توجه به پیام آیه‌ی شریقه‌ی جای آن بود که کجا اندیشان درباره‌ی الهی بودن قرآن دچار شک شوند.
- (تجربی - ۹۲)
- (۱) و ما کنتم تتلوم من قبله من کتاب و لا تخططه بیمینک ...
- (۲) افلا يتذبرون القرآن و لو كان من عند غير الله لوجدوا فيه اختلافاً كثيراً
- (۳) فلن لم تفعلوا ول تفعلوا فاتقوا اللئا آتى وقدها الناس والحجارة

۴ ایيات «ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد

دل رمیده‌ی ما را انیس و مونس شد

نگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت

به غمزه مسئله آموز صد مدرس شد» بیانگر امی بودن پیامبر اکرم (ص) است. (زبان- ۸۶)

۴ قرآن کریم آخرین کتاب الهی است که بر آخرین پیامبر (ختام) نازل شده است.

۴ قرآن کریم این ویژگی را دارد که دلیل و سند جاودانه نبوت پیامبر اکرم (ص) است.

۴ هر یک از پیامبران الهی معجزه‌ای داشتند که بدان وسیله پیامبر بودن خود را ثابت می‌کردند.

۴ معجزه‌ها به اذن خدا انجام می‌شد و فقط برای اثبات نبوت پیامبران به کار می‌رفت.

۴ برخی از پیامبران گذشته کتاب اسلامی داشتند اما به عنوان معجزه مطرح نکردند در حالی که معجزه‌هی اصلی پیامبر قرآن کریم است.

۴ این که قرآن کریم می‌خواهد اگر در الهی بودن این کتاب شک دارند، یک سوره مانند آن را بیاورند را «تحدى» یا دعوت به میازده می‌نامند.

۴ آسان ترین راه برای غیر الهی نشان دادن اسلام و قرآن کریم آوردن سوره‌های مشابه یکی از این سوره‌های کتاب الهی است. (عنتر- ۸۹)

۴ سند و حقانیت پیامبر به گونه‌ای است که در همه‌ی زمان‌ها حضور دارد و هم اکنون مخالفان را نیز به آوردن سوره‌های خود دعوت می‌کند.

۴ اگر معجزه‌ی پیامبر اکرم (ص) از نوع کتاب و علم و فرهنگ نبود، نمی‌توانست شاهدی حاضر و دائمی بر نبوت ایشان باشد.

۴ شگفتی این اعجاز در آن است که هر قدر زمان می‌گذرد و انسان به قله‌های بلندتری در علم و معرفت می‌رسد نه تنها از ارش آن کاسته نمی‌شود، بلکه درخشندگی اش آشکارتر می‌گردد و ابعاد جدیدی از معارف آن کشف می‌شود.

- ۴ جنبه‌های اعجاز قرآن کریم عبارتند از: ۱. اعجاز لفظی ۲. اعجاز محتوایی
- ۴ هر کس اندکی با زبان عربی آشنا باشد پس از خواندن قرآن، در می‌یابد که این کلام با سایر کلمات کاملاً متفاوت است.
- ۴ فصاحت و بلاغت قرآن کریم، ساختار موزون کلمه‌ها، زیبایی لفظی، رسایی در معنا و وجود ایجاز و اختصار و رسایی تعبیرات. در طول تاریخ سبب نفوذ خارق العاده این کتاب آسمانی در افکار و نفوس شده است و بیانگر اعجاز لفظی قرآن کریم است.
- ۴ این که در اوایل بعثت، سران مکه افرادی را مأمور کرده بودند که نگذارند مردم به خانه‌ی پیامبر (ص) بروند و آیات قرآن را بشنوند و نگران تأثیر آن به شنوندگان بودند؛ بیانگر اعجاز لفظی قرآن کریم است.
- ۴ نشانه‌های اعجاز محتوایی قرآن کریم: (الف) انسجام درونی در عین نزول تدریجی، (ب) تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت، (ج) جامعیت و همه‌جانبه بودن، (د) تازگی و شادابی دائمی و هـ) ذکر نکات علمی بی‌سابقه (خارج از گشور - ۹۱).
- ۴ اساساً قرآن کریم در چنان اوجی از معنا قرار دارد که اگر همه‌ی انسان‌ها یکدیگر را کمک کنند، نمی‌توانند حتی سوره‌ای مانند آن را بباورند.
- ۴ «این که بیش از شش هزار آیه قرآن کریم در طول ۲۳ سال نازل شده و درباره موضوعات متنوعی مانند: توحید و معاد انسان، نظام خلق و احکام سخن گفته است، با وجود این نه تنها میان آیات آن تعارض و ناسازگاری نیست بلکه آیتش دقیق‌تر از اعضای یک بدن با یکدیگر هماهنگ‌اند.» بیانگر انسجام درونی در عین نزول تدریجی است. (انسانی - ۸۷) (مرتبط با آیه «افلا يتبدرون ... لو جدوا فيه اختلافاً كثيراً»)
- ۴ هر دوره‌ای از زمان مجموعه‌ای از افکار، عقاید، آداب و رسوم که از آن به فرهنگ تعبیر می‌شود. مردم را کم و بیش تحت تأثیر قرار می‌دهد.
- ۴ فرهنگ مردم حجاز آمیزه‌ای از عقاید نادرست و آداب و رسوم خرافی و شرک‌آلد بود.
- ۴ قرآن کریم به شدت با آداب جاهلی و رسوم خرافی آن مبارزه کرد و به اصلاح جامعه پرداخت.
- ۴ «طرح موضوعاتی چون عدالت‌خواهی، علم دوستی، معنویت و حقوق برابر انسان‌ها از آرمان‌های مقدس بشریت به شمار می‌رود» مربوط به تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت است. آیات اولیه‌ی سوره علق نیز بیانگر همین مفهوم است. (انسانی و زبان - ۹۲)
- ۴ قرآن کریم در مورد همه‌ی مسائل مهم و حیاتی که انسان در هدایت به آن نیاز دارد سخن گفته و چیزی را فرو گذار نکرده است.
- ۴ این کتاب فقط از امور معنوی یا آخرت و رابطه انسان با خدا سخن نمی‌گوید بلکه زندگی مادی و دنیوی انسان، مسئولیت‌های اجتماعی و رابطه‌ی وی با انسان‌های دیگر نیز سخن می‌گوید و برنامه‌های جامع و همه‌جانبه را در اختیارش قرار می‌دهد.
- ۴ معمولاً افکار و اندیشه‌ها به تدریج کهنه می‌شوند و با پیشرفت فرهنگ و دانش بشری همه یا قسمی از آن‌ها جای خود را به اندیشه‌های جدید می‌دهند.
- ۴ این که قرآن کریم نه تنها با پیشرفت زمانه کهنه نمی‌شود بلکه افق‌های جدیدی از حکمت، علم و معرفت را بر روی جویندگان می‌گشاید مربوط به تازگی و شادابی قرآن کریم است.
- ۴ «قرآن کریم کتاب دیروز، امروز و فردا انسان‌هاست و هر چه انسان‌ها در طول زمان به درجات عالی‌تری از فرهنگ و دانش برسند در خشنندگی و شادابی قرآن بیشتر خواهد شد» مربوط به تازگی و شادابی قرآن کریم است. (زبان - ۸۸)
- ۴ دونمونه از ذکر نکات علمی بی‌سابقه: ۱. وجود جاذبه میان ستارگان ۲. وجود زوجیت‌ها خبر داده است مثلاً می‌فرماید که ما زمین را گستراندیم و کوه‌های بلند و استوار را بنانهادیم و از هر گیاهی به صورت زوج در آن رویاندیم آن گاه دامنه‌ی زوجیت را توسعه می‌دهد و به همه اشیاء می‌رساند و می‌فرماید از هر چیز دو گونه آفریدیم.
- ۴ قرآن کریم از وجود جاذبه‌ی میان ستارگان به طوری که همه مردم بفهمند خبر داد و آن را عامل درهم نرفتن ستارگان در یکدیگر معرفی کرد و فرمود: «خداآنده آسمان‌ها را با ستون‌هایی که برای شما دیدنی نیستند، برپاشته است.»
- ۴ از موضوعات شگفت‌انگیز و زیبا، عرضه‌ی قرآن کریم توسط پیامبری امی و درس نخوانده بود. (مرتبط با آیه «و ما کنت تollo من قبله من کتاب»)
- ۴ پیامبر اکرم (ص) در عین حال از همان ابتدای بعثت آیاتی را بر مردم خواند که برترین معارف را در زمینه‌ی خدای پرستی، معاد، انسان‌شناسی، اخلاق و سایر جنبه‌های زندگی فردی و اجتماعی در برداشت و بزرگ‌ترین دانشمندان را به تکاپو واداشت و فیلسوفان و عارفان و ادبیان را خاضع کرد.

آموزنده

۱۰۰ | ۲۱۰ | ۲۲۰

۱. تأثیرناپذیری قرآن کریم از آداب و فرهنگ حاکم بر جامعه و مبارزه‌ی سرسخت و جدی با آداب جاهلی و موفق شدن در این مبارزه و آیه «لا الشمس ينبعی لها ان تدرك القمر» به ترتیب کدام جنبه از اعجاز را بیان می‌کند؟ (هدر - ۹۱ و ریاضت - ۸۹)

- (۱) لفظی - لفظی
- (۲) محتوایی - محتوایی
- (۳) محتوایی - لفظی
- (۴) محتوایی - محتوایی

۲. «انکار بدون دلیل الهی بودن قرآن» انسان را به سرنوشت می‌رساند که آیه شریفه مؤید آن است.

- (۱) کفر که عامل آن تکبر است - «فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا»
- (۲) دوزخ الهی که هیزم آن انسان و سنتگ‌ها هستند - «فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا»
- (۳) دوزخ الهی که هیزم آن انسان و سنتگ‌ها هستند - «لَوْ كَانَ مِنْ عَنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوْجِدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا»
- (۴) کفر که عامل آن تکبر است - «لَوْ كَانَ مِنْ عَنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوْجِدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا»

۳. عبارت شریفه: «فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي» بیانگر از جنبه‌های اعجاز قرآن کریم است که با آیه شریفه ارتباط دارد.

- (۱) تحدى قرآن کریم - «لَوْ كَانَ مِنْ عَنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوْجِدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا»
- (۲) جامعیت قرآن کریم - «لَوْ كَانَ مِنْ عَنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوْجِدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا»
- (۳) تحدى قرآن کریم - «لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدِيهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ»
- (۴) جامعیت قرآن کریم - «لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدِيهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ»

۴. «سخن گفتن از مسئولیت‌های سیاسی و اجتماعی»، «مبازه با آداب جاهلی» و «هماهنگی دقیق‌تر از اعضای بدن» به ترتیب مربوط به کدام یک از ویژگی‌های اعجاز قرآن است؟

- (۱) انسجام درونی - محتوایی و معنایی - انسجام درونی
- (۲) محتوایی و معنایی - تأثیرناپذیری - محتوایی و معنایی
- (۳) محتوایی و معنایی - تأثیرناپذیری - انسجام درونی
- (۴) جامعیت و همه جانبه بودن - تأثیرناپذیری - انسجام درونی

۵. عدم تعارض و ناسازگاری در قرآن بدليل و بیان مسائل مهم و حیاتی مربوط به هدایت انسان، دلیلی بر قرآن کریم است.

- (۱) انسجام درونی در عین نزول تدریجی - انسجام درونی در عین نزول تدریجی
- (۲) تبعیت نکردن از فرهنگ و عقاید زمانه - جامعیت و همه جانبه بودن
- (۳) انسجام درونی در عین نزول تدریجی - جامعیت و همه جانبه بودن
- (۴) تبعیت نکردن از فرهنگ و عقاید زمانه - انسجام درونی در عین نزول تدریجی

۶. «مقایسه نقاوت آثار دوران پختگی و کمال دانشمندان با آثار ابتدایی آنها با قرآن» گویای قرآن کریم است و مطابق آیه شریفه «فاتقوا النار التي وقودها الناس والحجارة» آتش دوزخ برای فراهم شده که از آیه به نام برده می‌شود.

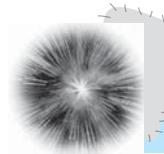
- (۱) تازگی و شادابی قرآن - کافران - پیشگویی قرآن کریم
- (۲) انسجام درونی قرآن - مشرکان - پیشگویی قرآن کریم
- (۳) تازگی و شادابی قرآن - مشرکان - تحدى قرآن کریم
- (۴) انسجام درونی قرآن - کافران - تحدى قرآن کریم

۶	۵	۴	۳	۲	۱
۴	۳	۳	۲	۲	۲

درس اول

هسته بخش

از این درس در کنکور سراسری ۷ سال گذشته، ۱۳ سؤال طرح شده است. این درس به نیازمندی موجودات جهان در پیدایش و وابستگی بقای خود به خداوند نور هستی و ابیات و احادیث مرتبط با آن می پردازد. در سؤالات کنکور به این موضوع «که انسان در پشت پرده‌ی ظاهر و در ورای هر چیزی خدا را ببیند، معرفتی برتر و عمیق است»؛ اهمیت بسیار زیادی داده شده است، هم‌چنین آیه‌ی «الله نور السماوات و الأرض» و احادیث مرتبط با آن و نتسته‌های ترکیبی با درس ۲ پیش دانشگاهی (در مورد مراتب توحید) نیز مورد تأکید طراحان کنکور بوده است.

۱	ای مردم! شما نیازمندان به خدا هستید و خدا قطضاً بی نیاز و ستوده است. (۱۵) اگر بخواهد شما را می‌برد و افزیش جذبی می‌آورد. (۱۶) و این برای خداکار نشواری نیست. (۱۷) قالب ۱۵-۱۷
---	--

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفَقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴾

﴿ إِنْ يَشْأَى يُذْهِنُكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴾

﴿ وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴾

◀ نیاز ذاتی خداوند و بقا به خداوند

◀ ای نیازی ذاتی خداوند و مصنوبیت ابدی از فنا

◀ گرفتن هستی از انسان و آوردن موجودی جدید برای خدا آسان است.

خطاب آیه عام است (ناس).

نیازمندی پدیده‌ها بوجود آمدن توحید خالقیت (ذاتی)

خداوند پس از بیان نیازمندی موجودات به صفت «غمی و حمید» خود اشاره کرد.

۱. اگر گفته شود: «اعتقاد پیروان ادیان الهی برآن است که: وجود خدا وابسته به چیزی نیست.» بر فهم بیام کدام آیه تأکید شده است و چه مرتباً از توحید، ترسیم شده است؟ (زبان-۹۲)
- (۱) یا ایها الناس انتم القراء الى الله و الله هو الغنى الحميد - ربوبیت
(۲) یا ایها الناس انتم القراء الى الله و الله هو الغنى الحميد - ربوبیت
(۳) این یشأى يذهبكم و یأت بخلق جدید و ما ذلك على الله بعزيز - ربوبیت

۲ در مرحله پیدایش (استدلال)

مقدمه اول ما و این جهان پدیده‌ایم.

مقدمه دوم هر پدیده‌ای برای موجود شدن نیازمند به دیگری است.

نتیجه نیاز جهان به خدا

قرآن ما را به معرفت عمیق دعوت می‌کند. (در ورای ظاهر همه چیز خدا را دیدن)

پس از راه‌های رسیدن به معرفت عمیق درک نیازمندی جهان در پیدایش، به خداست.

۳	خداوند نور آسمان‌ها و زمین است. نور - ۲۵
---	---

﴿ اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ﴾

◀ در ورای ظاهر هر چیز خدا را دیدن (معرفت برتر و عمیق)

◀ خدا مانند نور است؛ از آن جهت که خود هست و به دیگران هم هستی می‌بخشد.

◀ تمامی موجودات، وجود خود را از او می‌گیرند و وجودشان به وجود او وابسته است.

◀ هر چیزی در این جهان آیتی از آیات الهی است.

حديث ما رایت شیئاً
حديث الحمد لله المتجلی
بیت به صحراء ... به دریا ... به هر جا ...
بیت دلی کز معرفت نور و صفا دید ...

ارتبط با

رابطه وجود ما با وجود خداوند

مانند: رابطه اهواج با دریا است.

مانند: رابطه پرتوهای نور با منبع آن است.

مانند: رابطه اهواج با دریا است.

انسان هر قدر به معنای حقیقی کامل تر شود، فقر و نیازمندی خود را بیشتر در گزینه‌های عبودیت و بندگی‌اش در پیشگاه خدا بیشتر می‌شود. (پس کمال حقیقی، علت در گزینه‌های نیازمندی است)

۲. اگر بگوییم: «هر چیزی در این جهان بیانگر وجود خالق و آیه‌ای از آیات الهی است.» پیام کدام جمله را ترسیم کردہ‌ایم؟ (هنر - ۹۱)

(۱) والله هو الغنى الحميد

(۲) ولله ما في السماوات و ما في الأرض

(۳) يا ايها الناس انتم الفقراء الى الله

(۴) الله نور السماوات و الأرض

پرسش از هستی و چیستی؟

در ذات و چیستی
خداوندگر نکنید
در نعمت‌های
خداوند نگر نکنید
حديث یا میر اکرم (ع)

چیستی
هستی

﴿لَا تَفْكِرُوا فِيٰ ذَاتِ اللَّهِ﴾

﴿تَفْكِرُوا فِيٰ آلَّا اللَّهِ﴾

(ماهیت) درباره خدا مطرح نیست زیرا نیاز به احاطه دارد.

(وجود) را می‌توان درباره خدا بحث کرد.

﴿لَا تَفْكِرُوا، كَه لَاهِنِ اسْتَ، پَسْ تَفْكِرُ در ذات خدا ممنوع شده اسْتَ.﴾

فعل «تفکروا» بعدی، فعل امر است. تشویق به تفکر در نعمت‌های الهی شده‌ایم.

نیاز در مرحله بقا

و از شناسنامه‌ای
او این لست که
اسلمان و زمین به
فرمان او برپاست
سپس هنگاتی که
شما را در قیام
از زمین فراخواهید
ناگهانی احمداء
خارج می‌شود
ردم - ۲۵

﴿وَ مِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ﴾

﴿لَهُ إِذَا دَعَكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ﴾

آیاتی که با «من آیات» شروع می‌شود اشاره به حکمت الهی است.

از نشانه‌های حکیمانه بودن خلق است.

۱- برپاییں جهان (قوام جهان) به فرمان خدا نیاز در مرحله بقا

۲- برپاییں قیامت (معاد جسمانی و زنده شدن انسان‌ها).

۳. با توجه به معارف باقی مانده از بنیان‌گذار مکتب توحیدی خاص اسلام، حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم، تفکر در ذات و صفات خداوند، به ترتیب و است و پیام آیی شریفه‌ی: «و من آیاته أن تقوم السماء و الأرض بأمره ثم اذا دعاكم دعوة

من الأرض اذا انتم تخرجون» به ترتیب و است.

(۱) ممنوع - مورد تشویق - توحید در روایت - برپایی رستاخیز

(۲) ممنوع - ممنوع - توحید در روایت - برپایی رستاخیز

(۳) مورد تشویق - مورد تشویق - برپایی رستاخیز - توحید در روایت

(۴) مورد تشویق - ممنوع - برپایی رستاخیز - توحید در روایت

﴿ هُوَ الَّذِي يَسْبِرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّىٰ إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلُكِ وَجَرِينَ بِهِمْ بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَهُمْ رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمُؤْجَمُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَلَّوْا أَنَّهُمْ أَحْيَطُ بِهِمْ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أَنْجَيْتَنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴾

﴿ فَلَمَّا أَنْجَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ يَعْبَرُ الْحَقُّ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا يَعْبُدُكُمْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ مَتَّاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا تَرْجِعُكُمْ فَنَنِبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴾

◀ انسان‌ها در هنگام سختی‌ها به یاد خدا می‌افتد.

◀ خداشناسی، فطری است.

ریح طیب ⟲ فرحاو

باد موافق (حوادث دلخواه زندگی) ⟲ موجب شادی من‌شود.

ریح عاصف ⟲ جا، هم موج ⟲ احیط بهم باد سخت (حوادث ناکوار زندگی) ⟲ موجب توجه به خدا من‌شود.

گنو احیط ... وقتی گمان من کنیم در حال نابودی هستیم از روی اخلاص از خدا کمک من‌طلبیم.

این‌که در لحظات خطر به یاد خدا من افتیم گویای آن است که هر کس در فطرت خودش، خود را بسته به یک قدرت بسیار پایان من‌یابد.

او (خداوند) کسی است که تمام را در خشکی و دریا سر می‌دهد تا هنگامی که در کنترل باشد و آشناش باشد اینها را برای موقع اینها حرکت مهدو و بدان خوش‌آمد. ای ایمان! طولانی سختی به سراسر آن (کشتی) آبد و موج از همدمان اینها را فراگیر و بینبارند که در حاضره لعله گرفتارند. خدا را از روی اخلاص می‌خواهند که اگر مساواز این (خط) نهاده‌دهی حتماً سیلس گزاری خواهیم شد. (۲۲) پس هنگامی که نهایاتی داده‌انهایان در زمین به ناحی سرنشی و تجاز می‌گذرند ای مردم! سرکشی شما فقط به زبان خودتان است بهروای از زندگی بیننا ای زندگی! مسیح پارگشست شنما به سوی مانست. پس شما از آنچه لجام می‌دادید. بسیار خیر می‌کنیم. (۲۳)

- ۴ برای انسان اتفاق می‌افتد که در فضایی تأمل برانگیز، نگاهش از سطح ظاهری پدیده‌ها عبور کند و از خود بپرسد: «این موجودات، هستی خود را وامدار چه کسی هستند؟»

نیازمندی جهان به خدا در پیدایش

- ۴ هر یک از ما با تمام وجود خدا را می‌یابیم و حضورش را در کمی کنیم و به همین جهت در سختی‌ها و مشکلات به او پناه می‌بریم و از او کمک می‌طلبیم.

- ۴ قرآن‌کریم ما را به معرفتی عمیق‌تر در این‌باره دعوت می‌کند و راه‌های متفاوتی را به ما نشان می‌دهد.

استدلال‌های نیازمندی جهان در پیدایش خود

- ۴ مقدمه‌ی اول (استدلال نیازمندی جهان در پیدایش به خدا): ما و این جهان وجودمان از خودمان نیست و یک زمانی نبوده‌ایم و سپس پدید آمدۀایم و در وجود به خودمان متنکی نیستیم.

- ۴ مقدمه‌ی دوم (استدلال نیازمندی جهان در پیدایش، به خدا): موجوداتی که پدیده هستند و وجودشان از خودشان نیست، در موجود شدن نیازمند به وجودی هستند که وجودش از خود باشد و یک موجود فقط در صورتی برای موجود بودن به دیگری نیازمند نیست که ذات و حقیقتش مساوی با موجود بودن باشد و نیستی در او راه نداشته باشد و چنین چیزی، پدیده نیست و همواره هست.

- ۴ عبارت «هر چیزی که خودش شیرین نباشد، برای شیرین شدن نیازمند به چیز دیگری است که خودش شیرین باشد.» و بیت «ذات نایافته از هستی بخش / کی تواند که شود هستی بخش» مربوط به مقدمه‌ی دوم استدلال نیازمندی جهان در پیدایش به خداست.

- ۴ ما و مجموعه‌ی پدیده‌های جهان در پدید آمدن و هستی یافتن به آفریننده‌ای نیازمندیم که سرچشمۀ هستی است و هستی از او جدا نمی‌شود و این وجود برتر و متعالی خداست. (نتیجه)

نیازمندی جهان به خدا در بقا

- ۴ نیازمندی موجودات به خداوند منجر به مرحله‌ی پیدایش نمی‌شود بلکه آنان برای بقا و ادامه نیز به او نیازمندند.

- ۴ در مصنوعات انسانی رابطه‌ی چندانی میان بقای یک مصنوع با سازنده‌ی آن وجود ندارد.

- ۴ از آن جا که خداوند علت اصلی مخلوقات است و به آن‌ها وجود بخشیده موجودات در بقای خود نیز به او نیازمندند.

- ۴ هستی موجودات به خداوند وابسته است.

- ۴ رابطه‌ی وجود ما با وجود خداوند مانند رابطه‌ی پرتوهای نور با منبع آن است. (خارج از کشور-۹۱)

- ۴ اگر خداوند نیز هستی بخشی نکند، دیگر موجوده‌ی در جهان باقی نخواهد ماند، از این رو در قرآن‌کریم خداوند غنی خوانده شده است و انسان و سایر مخلوقات فقیر و نیازمند به او هستند و این نسبت هیچ‌گاه تغییر نمی‌کند.

- ۴ هر چه انسان کمالاتی نظیر علم و قدرت کسب کند، باز هم نسبت به خداوند فقیر است زیرا خود و همه‌ی آن‌چه به دست آورده از خدا سرچشمۀ می‌گیرد.

- ۴ انسان‌ها هر قدر به معنای حقیقی کامل‌تر شوند فقر و نیازمندی خود به خداوند را بهتر در کمی کنند و بندگی و عبودیتشان در پیشگاه خداوند قوی‌تر و بیش‌تر می‌شود و به همین جهت پیامبران، امامان و اولیاء‌الله بیش از دیگران با پروردگار جهان راز و نیاز می‌کنند و از او کمک می‌خواهند و در مشکلات به او پناه می‌برند. (هنر-۹۰)

خداوند نور هستی

- ۴ خداوند در قرآن‌کریم خودش را نور آسمان‌ها و زمین معرفی می‌کند.

- ۴ این که خداوند نور هستی است یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار می‌شوند و وجودشان به وجود او وابسته است و به همین جهت هر چیزی در جهان بیانگر وجود خالق و آیه‌ای از آیات‌الله محسوب می‌شود. (هنر-۹۱)

- ﴿ احادیث «ما رأیت شيئاً آلا ورأیت الله قبله، بعده و معه: هیچ چیزی را ندیدم مگر این که خدا را قبل از آن بعد از آن و با آن مشاهده کردم.» و «الحمد لله المتجلى لخلقه بخلقه: سپاس خدای را که با آفرینش موجودات برای آفریدگان تجلی کرد.» از حضرت علی (ع) با آیه‌ی «الله نور السماوات والأرض: خداوند نور آسمان‌ها و زمین است.» ارتباط مفهومی دارد. (خارج از کشور-۸۷)
- ﴿ ابیات «دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید اقل خدا دید / به صحرابنگرم صحراء تو بینم به دریابنگرم دریا تو بینم به هر جابنگرم کوه و در و دشت / نشان از قامت رعنات تو بینم» ارتباط مفهومی با احادیث و آیات مرتبط با خداوند نور هستی دارد و بیانگر مشهود بودن خداوند نیز می‌باشد.
- ﴿ این که انسان در پشت پرده‌ی ظاهر و در ورای هر چیزی خدا را ببیند، معرفتی برتر و عمیق است که در قدم نخست مشکل به نظر می‌آید اما هدفی امکان‌پذیر و قابل دسترسی است به خصوصیات برای جوانان، زیرا بستر اصلی حرکت به سوی این هدف، پاکی و صفائی قلب است که در اغلب جوانان و نوجوانان وجود دارد و کافی است قدم به پیش گذازیم و با عزم و تصمیم به راه افتیم. (ریاضی-۹۰ و خارج از کشور-۸۹)
- ﴿ موضوعاتی که ما می‌خواهیم درباره‌ی آن‌ها تحقیق کنیم و به تفکر پردازیم. دو دسته‌اند: ۱. محدود و قابل احاطه بر ذهن ۲. نامحدود و غیرقابل احاطه بر ذهن
- ﴿ گیاهان، حیوان‌ها و سtarگان، بهشت و جهَنَّم در دایره‌ی شناخت ما قرار می‌گیرند و خصوصیات و چیستی هر کدام را می‌توانیم از راه و روش ویژه‌ی هر کدام بشناسیم و بدانیم که آن‌ها چگونه وجودی دارند.
- ﴿ ذهن ما گنجایش فهم چیستی موضوعات محدود و قابل احاطه بر ذهن را دارد و این‌ها اموری محدود هستند.
- ﴿ موضوعات نامحدود و غیرقابل احاطه بر ذهن فراتر از توانایی دستگاه اندیشه‌ی ما هستند و ذهن ما نمی‌تواند بر آن احاطه پیدا کند؛ زیرا لازمه‌ی شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن‌هاست.
- ﴿ خدانيز حقیقتی نامحدود است و چون نامحدود است، در ظرف ذهن ما نمی‌گنجد و ذهن به حقیقت خداوند احاطه پیدا نمی‌کند.
- ﴿ هر چیستی برای خداوند فرض کنیم او را در حد تصوّرات ذهنی خود پایین آورده و محدود کرده‌ایم.
- ﴿ پیامبر اکرم (ص) فرمود: «لَا تَنْفِكُوا فِي آلاَلِ: در ذات و چیستی خداوند فکر نکنید، در نعمت‌های خداوند تفکر کنید.» (تجربی-۹۲)
- ﴿ دین اسلام ما را به تفکر در صفات الهی تشویق کرده است چرا که شناخت صفات و ویژگی‌های خداوند از راه شناخت مخلوقاتش تا حدودی امکان‌پذیر است. (تجربی و هنر-۹۲)

آزمون کے

۱۰۰ | ۲۱۰ | ۲۲۰

۱. از دقت در کدام گزینه موضوع نیازمندی جهان به خداوند در مرحله مفهوم نمی‌گردد؟

(۱) رابطه وجود داشتن ما با وجود خداوند مانند رابطه پرتوهای نور با منبع آن است.

(۲) اگر رابطه جهان با خدا قطع شود، دیگر اثری از جهان باقی نخواهد ماند.

(۳) هستی موجودات به خداوند وابسته است، از این رو در قران، خدا «غنى» و انسانها و سایر مخلوقات «فقیر» خوانده می‌شوند.

(۴) هر گاه انسان به خود نظر کند، خود را پدیده‌ای می‌باید که بوجود آمدن و هستی یافتنش از خود او سرجشمه نمی‌گیرد.

۲. بازتاب حقیقت وجود خداوند متعال (عین نور و روشنایی) آن است که هر موجودی به وجود او است؛ که آیه شریفه مبنی این معناست.

و هر چیزی آن که نمایش‌دهنده خود باشد، نشان‌دهنده خالق خود است.

(۱) روشن - «الحمد لله المتجلى لخلقه بخلقه» - مؤخر از

(۲) واسته - «الله نور السماوات والأرض» - مقدم بر

(۳) روشن - «الله نور السماوات والأرض» - مقدم بر

۳. با توجه به عبارت «و من عایاته أن تقوم السماء والأرض بأمره» رابطه‌ی میان آسمان و زمین با خداوند مانند رابطه است و این موضوع علت بیان عبارت شریفه است.

(۱) پرتوهای نور با منبع آن - «لَا تفکروا فی ذات الله تفکروا فی آلاء الله»

(۲) خانه‌ی ساخته شده و معمار آن - «لَا تفکروا فی ذات الله تفکروا فی آلاء الله»

(۳) پرتوهای نور با منبع آن - «يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّمِ الْفَقَاءَ إِلَى اللَّهِ...»

(۴) خانه‌ی ساخته شده و معمار آن - «يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّمِ الْفَقَاءَ إِلَى اللَّهِ...»

۴. در اثبات نیازمندی جهان در پیدایش خود به خداوند، کدام مطلب در مقدمه دو میان نمی‌شود؟

(۱) تساوی ذات و حقیقت با موجود بودن، عدم نیازمندی به غیر را برای موجود بودن به دنبال دارد.

(۲) هر پدیده‌ای که وجودش از خودش نیاشد، برای موجود شدن نیازمند به دیگری است.

(۳) مجموعه‌ی پدیده‌های جهان در هستی یافتن نیازمند آفریننده‌ای هستند که سرجشمه هستی است.

(۴) هر چه که نیستی در او راه نداشته باشد، دیگر پدیده نیست و خودش همواره هست.

۵. «مشهود بودن خداوند» و «نیازمندی مخلوقات در هستی خود به خداوند» به ترتیب از دقت در مفهوم کدام آیات شریفه مستفاد می‌گردد؟

(۱) «ما رأيْتُ شَيْئًا لَا وَرَأَيْتَ اللَّهَ قَبْلِهِ...» - «الله نور السماوات والأرض»

(۲) «الله نور السماوات والأرض» - «الله نور السماوات والأرض»

(۳) «ما رأيْتُ شَيْئًا إِلَّا وَرَأَيْتَ اللَّهَ قَبْلِهِ...» - «يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّمِ الْفَقَاءَ إِلَى اللَّهِ»

(۴) «الله نور السماوات والأرض» - «يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّمِ الْفَقَاءَ إِلَى اللَّهِ»

۶. اجزای مقدمات دوم و اول از استدلال برای اثبات نیازمندی جهان، در پیدایش خود به خداوند، به ترتیب در کدام‌یک از گزینه‌ها مطرح گردیده است؟

(۱) هر پدیده‌ای که وجودش از خودش نیاشد برای موجود شدن نیازمند به دیگری است.

که ذات و حقیقش، مساوی با موجود بودن باشد.

(۲) موجودات جهان پدیده‌هایی هستند که در وجود به خودشان متکی نیستند. - ما پدیده‌هایی هستیم که وجود و هستی ما از خود ما نیست.

(۳) اشیای پیرامون ما پدیده‌هایی هستند که وجود و هستی‌شان از خودشان نیست. - هر چه که نیستی در او راه نداشته باشد، دیگر پدیده نیست.

(۴) هر پدیده‌ای که وجودش از خودش نیاشد برای موجود شدن نیازمند به دیگری است - ما و همه موجودات پدیده‌هایی هستیم که زمانی نبوده‌ایم و سپس پدید آمداییم.

۷. لازمه‌ی طرح کدام پرسش بیش از دیگر پرسش‌ها، فضایی آرام و تأمل برانگیز و عبور نگاهمان از سطح ظاهری پدیده‌ها است؟

(۱) در چگونه جهانی زندگی می‌کیم؟

(۲) موجودات عالی، در هستی خود و امدادار چه کسی هستند؟

(۳) هدف از زندگی چیست؟

۸. مطابق فرمایش حضرت علی (ع) تجلی خداوند برای آفریدگان چگونه بوده و این مطلب با کدام آیه ارتباط معنایی دارد؟

(۱) با قدرت خود - «ما رأيْتُ شَيْئًا لَا وَرَأَيْتَ اللَّهَ قَبْلِهِ وَبَعْدُهُ وَمَعْهُ»

(۲) با قدرت خود - «الله نور السماوات والأرض»

(۳) با آفرینش مخلوقاتش - «ما رأيْتُ شَيْئًا لَا وَرَأَيْتَ اللَّهَ قَبْلِهِ وَبَعْدُهُ وَمَعْهُ»

(۴) با آفرینش مخلوقاتش - «الله نور السماوات والأرض»

۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۴	۲	۲	۴	۳	۳	۲	۴
۴	۲	۲	۴	۳	۳	۲	۴